קולנוע

סרטים

מינואט הנוצרים

הכנופיה העליזה (חן, תל-אביב; בריסטיה) היא החברה המצחיקה ביותר שנראתה על הבד הישראלי מאז צחוק בגן עדן. מלבד היותה מצחיקה היא גם לועגת לכל, לסרטי המתח האמריקאים, לגמוס וה-אדיבות האנגליים ולעצביו הרופפים של הצופה.

הכנופיה מופיעה לראשונה בביתה של אלמנה זקנה ותמימה, (קסי ג'ונסון) הגרה בבית רעוע בלונדון. אלק ג'ינס מוחה הגאוני של הכנופיה, בעל שינים תותבות בולטות ההופכות את פרצופו למפחיד, שורכר את הדירה כדי לערוך בה חזרות מוסר-קליות עם חבריו.

חבר המוסיקאים החובבים — מורכב מ-מרים משקלות בעל קול מרעיד שחקים, רב-סרן סינטטי מצוחצח, סכיזואי קודר, ונער זהב חמוד — נכנס לדירה כשהוא נושא את כלי הנגינה כאילו היו מכונות יריה. תוך דקות ספורות מתכשטים בדירה צלילי של המינואט מספר 124 של בוצ'ריני, וכל אחד, מלבד קטי ג'ונסון הזקנה, מזהה את הצלילים כצלילי תקליט סימפוני מש בח.

שעה שהיא מבלה בחברת התוכיים של בעלה המנוח, מתכננת הכנופיה בחדרה שוד של 60 אלף לירות ממכונית בנק משוריינת, בה נוטלת הזקנה התמימה חלק חשוב.

השוד מבוצע בדיקנ-ת של שניה, והזקנה יוצאת להביא בטקסי את הכסף הנמצא ב-מזוודה המופקדת בתחנת הרכבת. היא מצ-ליזה בתפקידה, אך יחד עם זאת מראה את כוחה בסבוך הפשוט שבתפקידים: אחרי שהיא מתחמקת מרשת המשטרה העוקבת אחרי הש דדים היא נכנסת לתוכה שוב, מ-שום ששכחה את מטרייתה. לאחר מכן היא עוצרת את מוניתה כדי לחרף רוכל מת-אכזר לסוס. בכל התסבוכת הזאת, מובא אר-גז הכסף לתחנת המשטרה, משם מובילים אותו שני שוטרים ישר לביתה.

השודדים המוציאים את הכסף מהבית ב-נרתיק של צילו, ומסרבים להיענות להזמנתה למסיבת תה של חמש, מתחילים במנוסת ב-הלה. תוך כדי כך נפתח נרתיק הצילו ודלת ביתה של קטי הזקנה נקברת תחת ע מס שטרות הכסף. כשהם אוספים את השטרות ומחזירים אותם לתוך הבית, נוכחים השו-דדים לדעת כי הזקנה גילתה את זהותם. הם מחליטים לחסלה. אלם כאן מתעוררים רחמיהם והסרט זוכה לסוף מקורי ביותר.

תסריטו של ויליאם רוז ובימו של אלכסנדר מקאנדריק מבריקים באותה מידה ממש, כמשחקם של הכוכבים. אלק ג'ינס רומם לשיא משחקי חזק, אולם קטי ג'ונ-סון גוזלת מתחת לחוטמו את כתר הכ-כבות. אפשר לומר על סרט זה כי מעולם לא מתו על הבד כל כך הרבה אנשים כדי לגרום צחוק כה גדול לצופים, שמספרם ודאי יהיה הרבה יותר גדול מהממוצע.

קציצות שלא נבראו

המכצע האלמוני (מוגרבי, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא מבצע קציצות, שנועד בתקופת מלחמת העולם השניה לשכנע את הגרמנים כי פלישתם של בנות הברית ל-אירופה תהיה ביתון ולא בסיציליה.

וכך, בבוקר אביבי אחד של שנת 1943, נפלטת גופתו של אדם במדי הצי המלכותי, על חוף ספרד. בתיקו הוא נושא עמו מיס-מכים המעידים על הכוונה לפלוש ליוון. ה-אם יאמינו הגרמנים למיסמכים אלו? ואם אפילו יאמינו להם, האם יפעלו בהתאם?

ההיסטוריה מעידה שאכן הגרמנים האמינו ופעלו בהתאם למיסמכים שמצאו וזאת הת-תה את השגיאות החמורות ששגו במלחמת העולם השניה. מבוסס על ספרו של איבון מונטגיו, האדם שלא נברא, המתאר את ה-פע לה לכל פרטיה, נשאר גם הסרט ברובו נאכן לעובדות ההיסטוריות.

הזיוף היחיד בו הוא כציגה אחת, בה מבכה לוסי (גלוריה גרהאם) את מותו של האדם שלא נברא, בפני איש הריגול הנגדי הגרמני. המעניין הוא שדווקא בגלל קטע מ-זיוף זה הסכימה שחקנית גרהאם ליטול את התפקיד הצדדי בסרט.

קליפטון וב מוחק מעל פניו את כל ה-עוי ת מיסטר בלבדיר המפורסם, כדי למלא את תפקיד מונטגיו, קצין הבולשת המתקשה יותר בביצ ע תכנית התרמית שלו מאשר לרמות את הגרמנים עצמם. מלאכתו הקשה ביותר היא למצוא גופה מתאימה של אדם בגיל הגיוס שיראה כאילו טבע באמת, וישכ-נע בכך גם את אנשי הריגול הספרדיים המ-טופשים, העובדים למען גרמניה.

עיקר כוחו של הסרט בהעלאת הפרטים הדוקומנטריים של המבצע, בהם הוא מצליח במידה יוצאת מגדר הרגיל. על-ידי כך ה-א הופך למשהו שמעל לסרטי הריגול או המתח הרגילים. מותח ומורט עצבים הרבה יותר מהם.

לחם, אהבה וערבוביה

ג'אדו (עדן, תל-אביב; הודו) פירושו ב-הודית קסם. הקסם הוא קיסמה של זמרת-רקדנית גליני ג'יא נאט, שנראה כאילו הסרט כולו הוכן אך ורק למענה. היא נושאת את התפקיד בהצלחה, עד לגבול שבו העלילה מאיטה את קצבה והצ פה את העניין בה.

אפשר לחלק את הסרט לשני חלקים, שכל אחד מהם מסוגל להיות סרט בפני עצמו. הודי, בו אפילו העלילה דומה לעלילת ה-חלק הראשון, מעין לחם אהבה ופנטסיה הסרט האיטלקי: שוטר המתאהב בגננת-זמרת-רקדנית. זהו החלק הט ב שבסרט. כוכבת גליני עולה בקסמה על לולו האיטלקית, מ שחקת לאין ערוך טוב ממנה.

אולם חלקו השני של הסרט, בו משמ-שים מעשי רצח, ריקודים פנטסטיים וסטי-רות-לחי המוניות בעירבוביה, הופכו ממש לבלתי מובן לצופה שאיננו הודי.

סרט שעשועים שנועד לתצרוכת הודית פנימית, מושלם מבחינה טכנית וצילומית ונעים לראותו.

מידוצי אפרוחים

מרד הנעורים (אדיסון, ירושלים אר-צות-הברית) הוא נסיון מחושב ורציני, ב-גדר האפשרויות של מלודרמה מסחרית, ל-הוכיח כי תסיסת הנ-ער האמריקאי, דוגמת זרע הפורענות, אינה התפרצות מקומית של קיני טירור אלא נגע כללי בחברה האמרי-קאית.

הדבר הטוב ביותר בסרט הוא ג'יימס דין. השחקן המוכשר שהחל את דרכו בקדמת עדן ונהרג לפני כשנה, בגיל 24, במעין „מירוץ אפר חים", דומה לזה שבסרט. סרט זה, השני מתוך שלושת כרטיו — השלישי, ענק, יופץ בקרוב — הוא הוכחה נוספת שדין היה שחקן בעל חן וכשרון היוצאים מגדר הרגיל.

מוצג וראוי

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ ואשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **באין מולדת** (אופיר, תל-אביב; רון, ירושלים) הסרט הישראלי הצבעוני ה-ראשון. מצטיין בצילומים מרהיבים, בצ-בעיו, בכנותו המזרחית ובהופעתה של שר-שנה דמארי.

● **הכנופיה העליזה** (חן, תל-אביב) אלק ג'ינס וחבריו מצחיקים עד כדי דמעות. (ראה לעיל).

● **מיסטר ריברטס** (אודיון, תל-אביב) מרד על סיפון גרוטאה אמריקאית ב-א קינוס הדרומי, נגד רב החובל ולוי השיג-רה. טרגי-קומדיה בהשתתפות הנרי פונדה וג'ק לימון.

● **התפקיד הגדול** (מרכז, תל-אביב) ג'יאר פיליפ בדרמה אנושית על הפועלים הפשוטים, הבונים סכר בהרי האלפים. צילו-מים מרהיבים.

● **מרד הנעורים** (אדיסון, ירושלים) ג'יימס דין בכתב אשמה מזעזע נגד הוללות האמריקאי ואפסות מחנכיו. (ראה לעיל)

● **קול בערפל** (אודנע, ירושלים) סרט מתח על עיוור, המגלה מתכנני פשע מתועב. וען ג'ונסון.

● **השושנה המקועקעת** (מאי, חי-פה) אנה מניאני בסרטה הה ליבודי הראשון, שוכתח את זכר בעלה המנוח ומתאהבת ב-נהג מטומטם (ברט לאנקסטר).